

INFORMACE PRO UČITELE

PŘÍPRAVA

Příprava materiálu (viz materiál).

DALŠÍ INFORMACE

Při neodborné likvidaci elektroodpadu se do životního prostředí může uvolnit množství jedovatých škodlivin, které ohrožují zdraví člověka. Projekty různých světových organizací mají přispět k tomu, aby se likvidace elektronického odpadu v rozvojových zemích a v nově se rozvíjejících ekonomikách zlepšila.

V komentáři pro učitele naleznete v kapitole „Likvidace a recyklace“ další podrobnější informace.

VARIANTY A DALŠÍ TIPY PRO VÝUKU

Ve Velké Británii odstartovala před několika lety kampaň „Už žádnou krev na mém mobilu“ vyzývající firmy, aby nekupovaly ilegální coltan, a spotřebitele, aby se zajímali o původ svých mobilů.

Konkrétně v Kongu se vedle diamantů, zlata, kobaltu a niklu těží právě coltan, který se používá k výrobě kondenzátorů do mobilních telefonů.

Po vytěžení se převáží do keňského hlavního města Nairobi, kde jej skupují překupníci pracující pro západní firmy. Jelikož se z ilegálně těžených surovin neplatí žádné daně a mzdy kopáčů se pohybují okolo jednoho dolaru na den, jsou tyto „kradené“ suroviny mnohem levnější a poptávka po nich roste. Zpráva OSN z roku 2002 uvedla dokonce výrobce mobilních telefonů, kteří ilegální coltan z Konga využívají: Alcatel, Ericsson i Nokia však popřely veškerou zodpovědnost.

Podle UNICEF je z patnácti tisícovek kopáčů, kteří se živí těžbou coltanu, zhruba třicet procent dětí školního věku.

Elektronický odpad – hrozba nebo šance?

RECYKLACE ELEKTRONICKÉHO ODPADU V ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH A V NOVĚ SE ROZVÍJEJÍCÍCH EKONOMIKÁCH

CÍL

Víš, že neodborná likvidace elektronického odpadu může vést ke značné zátěži na zdraví člověka, ovzduší, půdu a vodu.

ROČNÍK

7–9

MATERIÁL

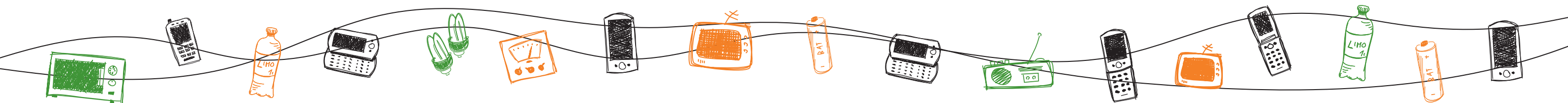
PRACOVNÍ LIST 12, počítač s přístupem k internetu

PROVEDENÍ

- ~ Přečtěte si zadání 1 na **PRACOVNÍM LISTĚ 12**.
- ~ Srovnajte zadání 1 na **PRACOVNÍM LISTĚ 12** s řešením.
- ~ Vypracujte na stejném listě zadání 2.
- ~ Srovnajte zadání 2 na **PRACOVNÍM LISTĚ 12** s řešením.

INFORMACE

Na celém světě vzniká dle odhadů každý rok 35 milionů tun vysloužilých elektronických a elektrických přístrojů určených k likvidaci. Používáme stále více elektroniky, a doba používání těchto výrobků se zkracuje. To vede k tomu, že likvidace se stala celosvětově velkou výzvou.

PRACOVNÍ LIST 12 (ŘEŠENÍ)

Recyklace elektronického odpadu v rozvojových zemích a v nově se rozvíjejících ekonomikách

Zadání 1

Otázka	Odpověď
Jaké šance přináší recyklace elektroodpadu obyvatelstvu?	Demontování elektronického odpadu vytváří pracovní příležitosti. Prodejem získaných surovin je možné vydělat peníze.
Jaké problémy tam mohou vzniknout, když nebude elektronický odpad odborně zlikvidován a zpracován?	Nebezpečí pro zdraví lidí i životní prostředí: k získání ušlechtilých kovů se používají jedovaté tekutiny, aniž by lidé byli chráněni; při spalování elektronického odpadu dochází k velké zátěži ovzduší, půdy i vody.
Jak je možné situaci zlepšit?	Tím, že se lidem zprostředkují vědomosti a možnosti k ekologickému třídění a zpracování elektronického odpadu.

Zadání 2

V následujícím textu podtrhni:

- ~ **červeně**, co dosud nefungovalo či nefunguje dobře
- ~ **modře**, jaká opatření byla učiněna a co se zlepšilo

V mnoha rozvojových zemích, především v Africe, **chybějí zákony** např. o recyklaci elektronického odpadu nebo **tyto zákony nejsou respektovány a kontrolovány**.

Na třídění a likvidaci **někteří obchodníci velmi dobře vydělávají**. Část pracovních sil pracuje za minimální mzdy. **Neznalost nebezpečnosti** jednotlivých procesů (např. spalování některých umělých hmot) významně ohrožuje zdraví lidí a jejich životní prostředí.

Po celém světě **vznikají projekty**, jejichž cílem je **ekologická likvidace elektronického odpadu** v rozvojových zemích. Jejich součástí je **výstavba pilotních zařízení**, přičemž **nově vytvořená pracovní místa** i stroje musejí splňovat **ekologická kritéria** – **nesmějí ohrožovat zdraví, ovzduší ani životní prostředí**.

